

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	— 28 kor.	— fill.
Félévre	— 14	—
Negyedévre	— 7	—
Egy hóra	— 2	— 40
Egyes szám	—	— 10 fill.

PESTI NAPLÓ

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA:

Egyes sor 5 fillér,
vastagabb betűvel 10 fillér.

Hirdetések milliméter számítás
sal, díjszabás szerint.

Megjelölés nélküli kivételével
naponként, ünnep után is.

Budapest, 1910.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Podmanicky-utca 12.

Vasárnap, december 11.

Ellátási intézmény.

Budapest, december 10.

A múlt hetekben a polgármester néhány kegyetlen szót mondott a fővárosi törvényhatósági bizottság tagjairól. A bizottsági tagok összeröföntek és mivel a szerencsetlen fővárosi törvény a polgármestert a bizottsági tagok érdekeinek szolgáltatja ki, természetesen, hogy a polgármester kénytelen volt kimagyarázni magát. A bizottsági tag urak ismét az ártatlanság fehér köpönyege alá bujhattak.

Tegnap azonban előállott egy bizottsági tag és megint lerántotta ezt a szép, tiszta leplet az urakról. Régi, járatos bizottsági tag, akiről vaktában el lehet hinni, hogy ismeri a fővárosi gazdálkodás rejtjelmeit és aki nem függ a többségtől, mint a polgármester. A Pesti Napló mai száma bőven megírta, hogy ez a bizottsági tag — maga is törzsfőnök és a klikkek egykori csoportosulásában részes vezér — mi mindennel vádolta a főváros urait. A fővárosi ellátási intézmény lett, amelyben a protekció és a nepotizmus uralkodik. Négy száz bizottsági tag van s ezekhez még hozzátartoznak a sógoraik, a komáik, mert aki ezek közül letörik, az mind a fővároshoz fordul. Vannak tanítók, akik évszámra nem tanítanak, mert nincs osztály és mégis huzzák a fizetést. A hatalmat két-három tartja a kezében, akik testvériesen megosztzkodnak a saját programjukon. És így

tovább. Ez a főváros, ez a fővárosi gazdálkodása, és ezt egy régi bizottsági tag mondta, nem négy szemközt, hanem a nyilvánosság előtt, felelőssége teljes tudatában.

Sokan tudják ezt, sokan beszélnek is róla négy szemközt, de nem mindenki meri és nem is akarja mindenki kimondani. A bizottságnak van egy kisebbsége, amely talán sohasem jár el az ülésekre, mert nagyon jól tudja, hogy falra borsót hányna, ha ott ezek ellen a dolgok ellen felszólalni próbálna. Egyszer a Józsefváros ad többséget, egyszer az Erzsébetváros. Vagy megfordítva. Ahogy jön. De többség mindig van arra, ami sokaknak nem tetszik, de ami ellen a klikkeken kívül álló kisebbség semmit sem tehet. Ahogy Preyer mondta . . . „két-három ember tartja kezében a hatalmat“. A többi csak szavaz, ahogy a vezér kívánja. Egyszer a gázra, egyszer a villamosra. Egyszer erre a jelöltre, egyszer amarra. A kerületek párturalma meghozza a döntést és a közgyűlés fóruma előtt már csak a pártközi határozat nyer szentesítést.

Eszteendőket óta, évtizedek óta panaszkodik ez a közvélemény. Időnként mutatkozik is valami felbuzdulás-lele. A jobbérzésű lelkek feltámadnak és az érdekgazdálkodás ellen elhangznak a mérsékelt hangok. De ha elmúlt a vihar és lecsendesedtek a panaszkók hullámai, a nagy halak megint vígan lubickolnak. A választásokon a kisebbség nem szervezkedik, a többség

pedig jól van szervezve és a hatalmat esztendőről-esztendőre azok kezében hagyja, akiről most a belvárosi bizottságok vezére mondja, hogy ellátási intézménnyé tették a fővárost, amelyben protekció és nepotizmus uralkodik.

A közvéleményben ugyanez a tudat él és csak természetes, hogy a közönség, amely nagy általánosságban már amúgy is megformálta magának az ítéletét, az ilyen konkrét vádak és főleg az ilyen forrásból érkező vádak hallatára nem hogy nem inog meg hitében, hanem ellenkezőleg, még inkább hiszi azt, ami csak mint sejtés, vagy következtetés élt a lelkében. Évtizedek kellenek néha és nagy botrányoknak kell kifakadniuk, míg a közvélemény a maga tudatának gyakorlati érvényt szerez és azt, amit lelkében elítél, erejével és szavazatával végleg megsemmisít. Jól tudjuk, hogy a korrupció és a nepotizmus nem fővárosi különlegesség és hogy az ellene való szervezkedés nem csak Budapesten szükséges. Megszabadulni se lehet tőle teljesen és örökre. De mindenütt szerte a világon keresik a módokat, amelyekkel korlátok közé lehet szorítani az érvényesülését és gyarapítják a biztosítékokat, amelyek a közvélemény nagy többségének a befolyását érvényre juttatják.

Ezeket a biztosítékokat kell keresni nálunk is. Mert hiába tagadják, az, amit annyian hisznek és oly sokan állítanak, valamicskét csak igaz lesz. És ha a sok vádaskodásból csak egy kevés is igaz,

hát akkor is olyan nagyszabásu segítségre van szükség, amelyet csak az önzetlenség hatalmas fellángolása képes megadni. Nagyon jól tudjuk, hogy a törvényhatóság körül nagyon sok jóhiszemű és önzetlen lélek fáradozik és hogy épp ezeknek az ébersége akadályozta meg a mótely terjedését, illetve a viszonyok javulását. De e néhány önzetlen, derék embernek a munkája csak egy csöpp viz a tengerben és azt a gazdálkodást, amelyet most már belülről, a falak mögül is ostromolnak, csak akkor lehet megsemmisíteni, ha a népesség legszélesebb rétegei fognak szóhoz jutni és ha a választásokon a vezéreknek nem néhány ezer, hanem néhányszor tizezer választó véleményét kell kikészíteni. Az általános választói jog uralma alatt ez a gazdálkodás talán nem lesz lehetséges, de addig, amíg a választásokon korlátlanul érvényesülhet annak a néhány embernek az uralma, akikről a legujabb vád azt állítja, hogy a kezében tartja a hatalmat, a segítségnek még csak a reményességében se lehet bizni.